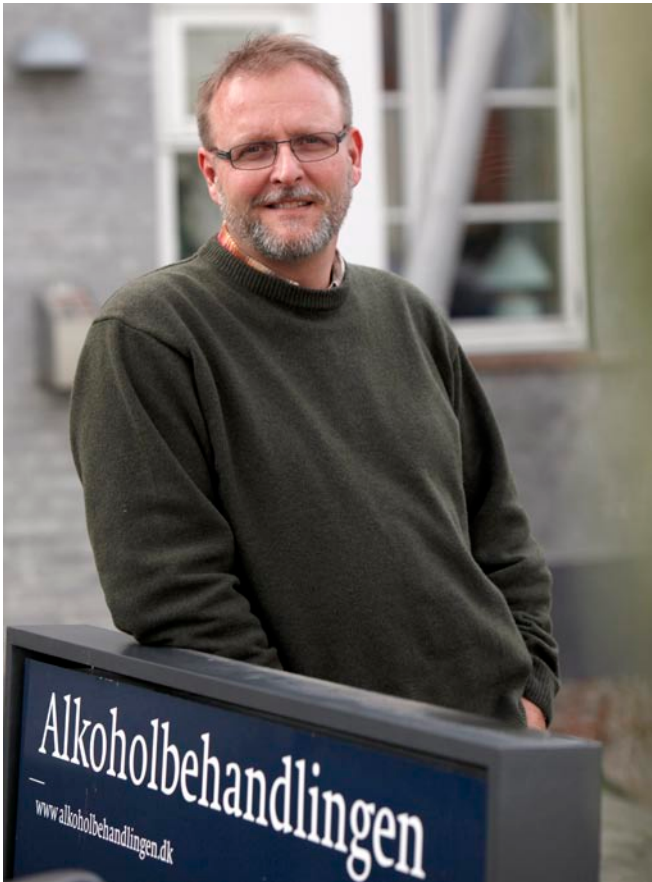

■ Mange børn fra familier med alkoholproblemer lider forfærdeligt, men de lider i stilhed. Før de fynske kommuner kom med i den nuværende ordning, var der en masse børn, der først fik hjælp, når det var gået helt galt. Det er præcis, hvad der kommer til at ske igen, siger Steffen Christensen, der de seneste fem år har stået i spidsen for den fynske del af projektet ”Børn i familier med alkoholproblemer”

■ Monica Johansen voksede op i et hjem med alkoholproblemer, men der gik flere år, før nogen opdagede, at hun havde brug for hjælp

■ Alkohol er et tabu, og derfor er der ingen, der tør sige eller gøre noget, mener hun

Monica Johansen er 15 år gammel, da hun via sin mors læge finder ud af, at moderen har et alkoholproblem.

Egentlig har Monica godt vidst længe, at der er noget galt, men hun har lært sig selv at ignorere sine følelser. Hun er for længst holdt op med bare at tage veninder med hjem, og hun tænker heller aldrig på, at det er mærkeligt, at hun i modsætning til sine kammerater ikke bare skal sørge for at passe sine lektier, men også købe ind, lave mad, vaske tøj og gøre rent derhjemme, fordi hendes mor ikke får det ordnet.

- Hvis du havde spurgt mig dengang, havde jeg ikke sagt, jeg havde det dårligt, for det var bare sådan, det var. Jeg forstod jo ikke selv, at det var unormalt, siger Monica Johansen, der i dag er 22.

- Jeg så godt de tomme flasker, og havde også hørt om alkoholikere, men det var jo sådan nogen, der sad nede på bænken, og sådan var min mor ikke. Hun havde jo sit arbejde, og så tænkte jeg, at det sikkert ikke var så galt, og så skulle jeg heller ikke have ondt af mig selv.

Ingen steder at gå hen

Da Monica Johansen får besked fra lægen, bor hun hos moderen sammen med sin lillesøster på 12. Forældrene er blevet skilt otte år forinden, cirka samme tid som Monicas mor begynder at drikke.

Moderen kommer i behandling og søsteren kommer en periode i pleje, men hverken Monica eller hendes søster bliver tilbudt hjælp til at forstå, hvad det er, der er foregået omkring dem de seneste otte år.

- Jeg fik penge fra kommunen til at købe mad for, og ellers måtte jeg klare mig selv alene i vores lejlighed, mens både min mor og søster var væk.

Først halvandet år senere bliver Monicas søster tilbudt noget psykologisk hjælp, fordi hendes adfærd gør det tydeligt for enhver, at hun har det svært. Det har Monica i den grad også, men der er ingen, der spørger til hende, og hun kan ikke selv finde ud af at gøre opmærksom på sine problemer.

- Jeg vidste ikke, hvor jeg skulle gå hen med det. Jeg havde ingen idé, siger hun.

Fik hjælp ved et tilfælde

Men en dag følger Monica sin søster til samtaleterapi på Ungdomsrådgivningen, og det bliver et ven-

depunkt. Her er der nemlig en medarbejder, der griber fat i hende og spørger, om hun ikke også kunne trænge til nogen at snakke med. Det er i 2004, og Svendborg Kommune, hvor familien Johansen på det tidspunkt bor, er lige kommet med i projektet ”Børn i familier med alkoholproblemer” der netop sigter mod at hjælpe unge i Monicas situation, inden de bryder helt sammen. Det bliver begyndelsen på en række samtaler, der langsomt men sikkert får Monica på ret køl igen.

- Det var beroligende at finde ud af, at der ikke var noget unormalt ved ens tanker eller ved en

selv, når man for eksempel havde det svært ved at være sammen med andre. Jeg fik en grund til, at jeg havde det svært, og det betød, jeg ikke længere skulle forklare mig selv, siger hun.

Tabu gør folk tavse

I dag læser Monica Johansen til socialrådgiver på andet år, og er kommet videre i sit liv.

- Jeg kan stadig blive påvirket af det, der skete og føle det svigt, jeg blev udsat for. Det ligger i kroppen. Men jeg har fået en masse redskaber til at håndtere det.

- Da jeg begyndte på samtalebehandlingen følte jeg mig deprimeret, men jeg tror, at den hjælp, jeg til sidst fik, har forhindre

Monicas råd til børn og voksne

Til børn:

Tal med en voksen. Lad være med at tro, det er dig, der er noget galt med. Det er ikke din skyld, hvis du har det dårligt, fordi dine forældre har alkoholproblemer.

Til voksne:

Gør noget, hvis du opdager, at et barn du kender har forældre med alkoholproblemer. Lad være med at tænke, at der nok er en anden, der gør noget.

Grafik: Mikkel Petersen

meret, men jeg tror, at den hjælp, jeg til sidst fik, har forhindre

Forholdet til moderen er også blevet meget bedre, men Monica bærer stadig rundt på en skuffelse over at hun blev ladt i stikken af et system, der hverken opdagede, at der var noget galt, eller kunne tilbyde hende nogen form for hjælp - selv efter moderen var kommet i behandling.

- Jeg er ikke sur på min mor over, at hun drak for meget. Jeg er sur over, at det gik ud over mig og min søster. Og jeg er skuffet over, at vi ikke tidligere fik hjælp

til at tackle det.

Hvis der havde været mere fokus på det opsøgende arbejde, er Monica sikker på, at nogen ville have opdaget, hvor galt det stod til for hende og hendes søster.

- Der var ingen, der kommenterede noget, og det har ikke noget at gøre med, at min mor var dygtig til at holde sit alkoholproblem skjult.

- Det er ikke dem, der drikker, der er gode til at skjule det. Det er os andre, der er for dårlige til at gøre noget. Det er tabu, og derfor er der ingen der tør sige noget - selvom man tydeligt kan se, den er gal.

Af Jon Clausen
jocl@fyens.dk

Foto Nils M. Svalebog
nmo@fyens.dk

Alkoholproblemer er en folkesygdom

■ Problemer med at styre flasken rammer i lige så høj grad rige som fattige familier

■ Konsekvenserne for børnene er fatale

Danskerne er blandt de mennesker der drikker allermost i hele verden, men det er ikke bare vores helbred, der tager skade.

Sundhedsstyrelsen skønner, at omkring 120.000 børn i Danmark vokser op i familier med alkoholproblemer - og ofte er der tale om tilsyneladende velfungerende familier, hvor forældrene går på arbejde som alle andre, men alligevel drikker så meget, at de fra tid til anden ikke er i stand til at tage sig ordentligt af deres børn.

- Dem, der sidder nede på bænken og drikker, udgør kun tre procent af de mennesker, der har alkoholproblemer. Resten er mere eller mindre velfungerende mennesker, og tit er der en omvendt social slagside, for jo flere penge folk

har, desto flere penge bruger de på alkohol. Alkoholproblemer finder man ofte i de ”præne” hjem, siger Steffen Christensen fra Alkoholbehandlingen i Odense, der til daglig arbejder med børn fra familier med alkoholproblemer.

Helle Lindgaard, der har forsket i børns opvækst i familier med alkoholproblemer, peger på, at vores kulturelle forhold til alkohol gør alkoholproblemer til et emne, der let bliver tabuiseret.

- Stoffer er ulovlige, og det kan vi forholde os til, men fordi vi allesammen drikker, og fordi alkohol er så stor en del af vores kultur, har vi meget svært ved at få greb om, hvornår vi drikker for meget, siger Helle Lindgaard.

- Men i virkeligheden er det

meget enkelt. Når et barn bliver ked af det eller svigtet, fordi mor eller far drikker, er det for meget, og de børn er der rigtig mange af. Der er ingen af dem, der ikke får mén i en eller anden grad, og halvdelen af dem tager problemerne med ind i deres voksenliv, siger hun.

Mange følgevirkninger

Ser man på de tørre tal er der afgjort grund til bekymring over vores manglende mådehold, når det kommer til flasken.

Halvdelen af de børn der vokser op i familier med alkoholproblemer har nemlig symptomer på belastning og af disse får hele 10 procent en psykiatrisk diagnose.

Derudover har børn med forældre, der har en alkoholrelateret diagnose, tre en halv gang større risiko for at blive anbragt uden for hjemmet, dobbelt så stor risiko for at forsøge selvmord, otte gange så stor risiko for at opleve vold i hjemmet og to en

Børn i familier med alkohol

860.000 danskere drikker mere end Sundhedsstyrelsens anbefalinger og 585.000 har et forbrug, der allerede har manifesteret sig i en fysisk eller psykisk skade.

Cirka 122.000 danske børn under 18 år skønnes at vokse op i en familie med alkoholproblemer.

60.000 børn har en mor eller far, som har været indlagt med

en alkoholrelateret lidelse.

I 44 procent af sager om anbringelse af børn uden for hjemmet, er rusmiddelproblemer en del af grundlaget for at fjerne barnet.

En tredjedel af de børn, som er vokset op i en familie med alkoholproblemer, får selv alkohol- eller narkoproblemer som voksne.

Spiseforstyrrelser, angst, de-

pression og andre psykiske lidelser rammer en tredjedel af voksne, som er vokset i en familie med alkoholproblemer.

Årtligt bruger Danmark 750 millioner kroner på behandling af de 27.000 stofafhængige der er i landet. Til sammenligning bruger vi 250 millioner på behandling af 140.000 alkoholafhængige

Kilde: Sundhedsstyrelsen

■ Monica Johansen var 15 år gammel, da hun blev klar over, at hendes mor i årevis havde haft et alkoholproblem. - Man har brug for, at nogen hjælper én, når man står i sådan en situation som barn. Man er jo ikke i stand til at tage vare på sig selv.

Jeg forstod jo ikke, at det var unormalt